

Poučavanje ekologije u vrtićima u Hrvatskoj

mr. sc. **Zrinka Sablić**
Zvonimir Grgas, dipl.novinar
Klara Lisec, struč. spec. oec.

CILJ

Cilj ovog rada jest **prikaz stanja ekološke pedagogije u vrtićkim ustanovama u Republici Hrvatskoj**. Autori u radu donose pregled i zapažanja trenutne situacije i načina poučavanja djece predškolske dobi ekološkom načinu života.

Autori se osvrću na **usvojene standarde i na praksu u vrtićima**. Isto tako, u ovom radu autori razmatraju kompetencije djeteta predškolske dobi, načinima učenja, te kompetencije odgajatelja za poučavanje ekologije.

U ovom radu autori se osvrću na drugu točku plana „**Obrazovanje za održivi razvitak**“, tj. njegovu drugu točku preusmjerenje kurikuluma od predškolske faze, tj. vrtićke dobi.

Obrazovanje o životnoj sredini predstavlja proces koji bi trebao trajati tijekom čitavog života. Stoga je neophodno ovakav vid obrazovanja **provoditi kroz planove i programe predškolskih ustanova**, uzimajući u obzir i izraženu sposobnost djece za primanjem informacija.

Na ovaj način se razvija svijest djece o zaštiti životne sredine još u predškolskom uzrastu.

Značenje tog razdoblja za razvoj djeteta je veliko, to je razdoblje u kojem se sve **djetetove psihičke funkcije mijenjaju i prilagođavaju** sve većim zahtjevima.

Valja istaknuti da većina djece predškolske dobi stječe osnovne pojmove **socijalne interakcije** tj. biva socijalizirano kroz vrtićku instituciju.

3/10

1/10

Nove informacije i činjenice koje djeca usvajaju u vrtiću najčešće se prenose **igrom** (igra igračkama, govorne igre, igre ulogama), (Furlan, 1981).

Usvajanje ili informiranost ključan je dio djetetovog intelektualnog života. Ona je temelj razumijevanja ili shvaćanja o stvarima i pojavama, te o značenju svijeta i prirode koja nas okružuje.

Djetetova informiranost posljedica je njegovog vlastitog doživljavanja, ali i njegovog komuniciranja i interakcije s odraslima.

Na misaone napore djeca su **motivirana vanjskim faktorima** (pohvalama, nagradama) od strane odraslih. Iz gore navedenih činjenica jasno je da je dijete predškolske (vrtićke dobi) **spremno na učenje** i da ne postoji bolje doba za učenje o svijetu i prirodi koja ga okružuje.

Isto tako je jasno da **spoznaje o očuvanju prirode** i krhkosti prirode, dijete može i mora usvojiti u ovoj dobi, da bi odrastao u skladu s prirodom. Kroz vrtićke kurikulume i programe se razvija svijest djece o zaštiti životne sredine.

Kada se donose planovi i programi odgoja i obrazovanja iz područja zaštite životne sredine i prirode za djecu predškolske dobi, postavlja se pitanje **stručne osposobljenosti odgajatelja u ovoj tematici**.

Provedena ispitivanja na odgajateljskim skupinama pokazuju da sami odgajatelji smatraju da su teme **zaštite okoliša nedovoljno zastupljene** u vrtićima, da su potrebne **dodatne edukacije** odgajateljskog kadra za ovu temu, te da se odgajatelji susreću s relativno malim sredstvima za unapređenje spoznaja o okolišu.

Gledajući sa stanovišta da je Hrvatska usvojila **rezoluciju Održivog razvoja**, potrebno je proanalizirati što se u međuvremenu učinilo s poučavanjem ekologije u vrtićima.

Ako ćemo za kriterij uzimati sudjelovanje vrtića u međunarodnim ekološkim projektima kao što je **Eko škola**, moramo priznati da je trenutna situacija porazna, od 1072 javna i 238 privatnih vrtića, samo je **48 njih uključeno u navedeni program**.

S obzirom na usvajanje strategije u predškolskim ustanovama, tj. vrtićima možemo zamijetiti da su **gotovo svi vrtići u svoje programe implementirali poučavanje djece o okolini te o očuvanju prirode.**

Načini na koje to čine su raznovrsni i prilagođeni dobi djeteta, no nisu ujednačeni za sve vrtiće i nisu obavezni.

Programi uključuju: usmjeravanje djece na odgovorno ponašanje prema prirodi, ukazivanje na važnost brige za okoliš i razvijanje vještina očuvanja okoliša u djeci bliskim situacijama, te radionice u kojima djeca stječu praktična znanja.

Preporuke:

- ispitati kako dijete poučiti činjenici da je ono dio prirode i da ju treba očuvati, da li je dovoljno kroz posjete prirodi i recikliranju otpada, te nekoliko radionica osvijestiti da je naš planet zagađen,
- koji su postupci i ponašanja koje predškolska djeca mogu usvojiti u ranoj dobi a koji bi doprinijeli održivom razvoju,
- ispitati može li se sustavnije naučiti dijete odgovornosti za okoliš.

Autori se nadaju da će daljnjim istraživanjima biti u mogućnosti odgovoriti na neka od ovih pitanja.

ZAKLJUČAK

Iako sustavnog obrazovanja i odgoja predškolaca, o održivom razvoju i zaštiti okoliša u Republici Hrvatskoj nema, **postoji pozitivna tendencija** da se u vrtićima djecu poučava o okolini u kojoj žive.

Što se tiče certificiranih međunarodnih ekoloških programa, hrvatske predškolske ustanove nisu uključene.

Mali postotak vrtića aktivno sudjeluje u međunarodnim programima koji za cilj imaju dugoročnu brigu za prirodu i okoliš.

PITANJA?

Hvala na pažnji!

Sablić, Grgas, Lisec - Poučavanje ekologije u vrtićima u Hrvatskoj

